

“Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20)

Numărul 100 (2016), Duminica a 17-a după Rusalii
(a Cananeencei)

Evanghelia: Matei 15, 21-28*

În vremea aceea Iisus a plecat în părțile Tirului și ale Sidonului. Și iată, ieșind o femeie canaaneancă din hotarele acelea, striga, zicând: „Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David!, fiica mea este rău chinută de demon“. El însă nu i-a răspuns nici un cuvânt. Și apropiindu-se ucenicii Săi, îl rugau, zicând: „Elibereaz-o, că strigă în urma noastră“. Iar El, răspunzând, a zis: „Nu sunt trimis decât la oile cele pierdute ale casei lui Israel“. Iar ea, venind, I se închina, zicând: „Doamne, ajută-mă!“ El însă, răspunzând, i-a zis: „Nu este bine să iei pâinea copiilor și s'o arunci câinilor“. Iar ea a zis: „Da, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărâmiturile ce cad de la masa stăpânilor lor“. Atunci răspunzând Iisus, i-a zis: „O, femeie, mare este credința ta; fie ție precum voiești!“ Și s'a tămăduit fiica ei din ceasul acela.

Examenul credinței: smerenie, perseverență și inteligență

Pr. Nicolae Steinhardt

Etapele teribilului examen căruia Domnul o supune pe femeia hananeancă din ținutul Tirului și al Sidonului se enumera precum urmează:

Prima - neluarea în seamă, ignorarea: ea îi ține calea, topită de nefericire, strigă și-l imploră; El însă nu-i răspunde nici un cuvânt (Matei 15, 23). O nesocotește, o disprețuiește, ba se poate spune că o și batjocorește, căci ce jignire e mai cruntă decât a vorbi cuiva și a nu primi răspuns, nici măcar adresându-ți-se un cuvânt de supărare ori făcându-ți-se o dojană? Tăcerea aceasta, de gheață și depărtări, e mai rea decât sudalma și ustură mai cumplit decât insulta.

A doua - respingerea intervenției mult iubiților Săi ucenici: Apostolii Domnului, ucenicii, credincioșii, apropiații Săi, aceia pe care-i asigură că lor li s-a dat să cunoască tainele Împărăției Cerurilor (Matei 15, 11), (...) intervin în zadar pentru hananeancă.

*)Texte preluate din ediția jubiliară a Sfântului Sinod, 2000, citată pe scurt: Biblia Bartolomeu

Ei se roagă, iar Domnul nu-i ascultă, deși altădată grăise cu a Sa gură: “Pe cel care vine la Mine nu-l voi scoate afară (Ioan 6, 37). Intervenția bătrânilor lui Israel în sprijinul sutașului roman este luată în considerare (Luca 7, 4-5), dar a ucenicilor pentru hananeancă nu.

A treia - declinarea de competență: cuvintele: “Nu sunt trimis decât către oile pierdute ale casei lui Israel” (de altfel contrazise de “Mai am și alte oi care nu sunt din staulul acesta”) (Ioan 10, 16) constituie ceea ce în limbaj juridic se numește declinare de competență și totodată singurul caz din tot cuprinsul evangheliilor unde Domnul Se arată procedurist. El care a pus duhul deasupra literei, El care a proclamat subrezonia formelor și le-a defăimat cu putere, (...) El – de data aceasta - hananeencei îi opune o excepție strict procedurală și de formă: cazul tău nu intra în atribuțiile Mele. (...) E în acest legalism, în această interpretare literală a legii, în uscăciunea și asprimea acestui răspuns procedurist ceva nu numai cu totul lipsit de seamă în referatul evanghelic, dar și cu desăvârșire contrar duhului hristic și reacției constante a Domnului în prezența relației dintre formă și fond.

A patra - insulta, jignirea, ocara: după ce – cu vorbe ca de gheață – și-a declinat competența, Iisus trece la insulte directe, la ofense grele și la cinica zeflemisire. El Care stabilizează că oricine se mânie pe fratele său vrednic va fi de osândă și cine va purta fratelui său răcă vrednic va fi de judecata sinedriului, iar cine-i va zice nebunule vrednic va fi de gheena focului (Matei 5, 22), El o apostrofează pe hananeancă și-i azvârle proverbul cu pâinea ce nu se cuvine a fi dată câinilor. Altfel spus făcându-i pe solicitantă și pe ai săi câini, iar pe ea personal – consecvent celei mai elementare logici – o definește cățea.

Atât de singular și disonant și uimitor e acest episod în viața pământească a Mântuitorului, atât de ciudată scena (în total contrast cu spiritul evanghelic), încât nu le putem înțelege și interpreta decât ca reprezentând etapele unui examen, unei probe, unei încercări. Nu Domnul milei care n-a venit să judece lumea, ci s-o mântuiască (Ioan 12, 47) îi vorbește hananeencei, ci săvârșitorul unei experiențe de punere la încercare a unei credințe și a unui caracter. Iar candidata, cum dovedește că a trecut proba, **prin ce-și câștigă excepționalele calificative și premiul ce i se acordă?**

Prin credință: ea, păgâna, străina, vine cu deplină încredere la Hristos și nici o clipă – în toată vremea crescânelor greutăți ale examenului – nu se îndoiește, nu se supără, nu cedează ispitei de a renunța să mai ceară imboldului de a se îndepărta și a -și căuta de treabă, nu manifestă o cât de mică slăbiciune.

Prin dezinteresare: nu cere pentru ea, cere pentru fiica ei.

Prin curaj: curajul de-a revendica, acolo pe pământ cananean, ajutorul unui iudeu. Apoi curajul de a rezista afronturilor, insultelor ce i se aduc în public. În sfârșit curajul (ori îndrăzneala) nu numai de a cere ci și de a striga.

Prin siguranță: hananeancă perseverează, nu se dă bătută, pare a cunoaște parabola judecătorului nedrept (ba și mai mult: a ști că judecătorul acesta nu-i nedrept ci nu-mai exigent. Ne este poate îngăduit a presupune că hananeancă a intuit sfântul “joc” al Domnului).

Prin bunăcuviință, impecabilă politețe și nedezmintită eleganță: nu-i luată în seamă, e respinsă, e alungată, e bruftuită, e insultată, e făcută de râș și ocară – și-și păstrează totuși, neîntrerupt calmul, nu încetează a se purta și a răspunde cu cea mai desăvârșită cuviință. I se închină Domnului, I se aruncă la picioarele Lui (Marcu 7, 25), zice: Doamne ajută-mă, iar invocării disprețuitorului, atrocelui, nemilosului proverb cu pâinea rezervată copiilor și tăgăduită căinilor ce replică îi dă? Îl neagă cumva ori protestează, ori îi denunță cruzimea, ori îl discută, (cum ar fi putut prea bine – chiar în limitele politeței – face?) Nu, cătuși de puțin. Îl confirmă; zice: “Da, Doamne”.

Prin smerenie: încuviințând afirmația Domnului “Da, Doamne”, hananeanca dă dovadă și de mare smerenie, deoarece se recunoaște a fi nu mai puțin nevrednică de mila Sa decât un biet animal (socotit de popoarele orientale ca spurcat).

Prin inteligență: printr-o mare și iscusită inteligență și un răspuns pe cât de neașteptat pe atât de extraordinar și de abil și care pe **Domnul – iubitor de vorbire mintoasă** – trebuie să-L fi încântat. (...) De aceea și trece examenul cu brio și ia o notă peste calificarea maximă. (...) Nimănui altcuiva nu-i spune Domnul “mare este credința ta”. Și tot nimeni nu se învrednicește de cinstitoarea, aleasa, suprema învoire: “Fie ție după cum voiești”. Nu (ca celorlalți) “după credința ta”, ci “după cum voiești”. (...) Bine este a deduce din pilda aceasta că dintre însușirile plăcute Domnului I-au starnit bucuria și admirația: credința, dezinteresarea, curajul, stăruința, bunăcuviință, smerenia și inteligența. Credința, dezinteresarea, stăruința, smerenia le știm îndeobște ca necesare și binevenite. Dar cazul hananeencei ne arată și dovedește că tot atât de puternice și de prețioase sunt calitățile mai puțin accentuate de comentatori: curajul, politețea, inteligența. Domnul iubește pe credincioși, pe altruști, pe stăruitori. Și nu mai puțin pe curajoși, pe cuviincioși, pe inteligenți. **Frica, obrăznicia și prostia nu-s plăcute lui Hristos.** Hananeanca, lipsită de aceste urâte însușiri – ne-o spune deslușit osebitul ei succes la excepționalul examen - semnifică biruința unor virtuți creștine de noi nu îndeajuns proslăvite.

Fie ca răspunsul pe care-l vom da la sfârșitul mai lungului examen ce este viața fiecăruia dintre noi, să ne învrednicească și El, desigur, nu de mențiunea “magna cum laude” obținută de femeia hananeanca, însă măcar de nota de trecere sau poate chiar, din mila Judecătorului, de notă bună!

Sursa: **Nicolae Steinhardt**, *Dăruind vei dobândi*, Editura Mănăstirii Rohia, 2006

Vitamine duhovnicești

Vinovăția pe procente

Trebuie să învățăm să ne vedem propria greșeală, când ajungem la vreo neînțelegere, de pildă. Îmi amintesc că o pereche a venit la Părintele Sofronie – erau certați – și era limpede că unul era mai vinovat decât celălalt. Și Părintele Sofronie a întrebat-o pe soție: **“Cât la sută crezi că ești de vină?”** A răspuns: **“Doar cinci la sută. Dar soțul meu este nouăzeci și cinci la sută vinovat”**. Și Părintele Sofronie i-a zis: **“Atunci îndreaptă acel cinci la sută și să vedem dacă celelalte nouăzeci și cinci la sută mai rămân!”** Aceasta este ceea ce face adesea ca slujirea duhovnicului să fie o sarcină grea, primită cu nerecunoștință de cei care se spovedesc: iarăși și iarăși trebuie să arate aspectele negative, greșeala cuiva. Să aducă acea persoană la înțelegerea greșelii, așa încât să poată să ia vina asupra sa. Pentru că numai atunci are loc vindecarea. Până nu luăm vina asupra noastră, nu vom afla odihnă, precum spun monahii veacului al patrulea.

Sursa: **Arhimandritul Zaharia Zaharou**, *Lărgiți și voi inimile voastre!*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 292

Să te întrebi neîncetat: “Este Duhul Sfânt cu mine?”

Cât aș dori, bucuria mea, ca tu să afli acest izvor de har și să te întrebi neîncetat: “Este Duhul Sfânt cu mine?”. Dacă este, slăvit să fie Domnul! Nu trebuie să fiu neliniștit, chiar dacă judecata cea din urmă ar fi mâine, eu sunt gata. Căci scris este: **“În ce stare te voi găsi, în aceea te voi judeca”**. Dacă însă n-ai certitudinea că ești în Duhul Sfânt, trebuie să afli pricina pentru care te-a părăsit și să-L cauți fără răgaz până ce-L vei găsi din nou, pe El și harul Său. Trebuie urmăriți vrăjmașii care ne împiedică de a merge înspre El până la înfrângerea lor definitivă. Proorocul David a zis: “Urmări-voi pe vrăjmașii mei și-i voi prinde pe dâșii și nu mă voi întoarce până ce se vor sfârși. Îi voi zdrobi pe ei și nu vor putea să stea, cădea-vor sub picioarele mele”(Psalmul 17, 41-42). Așa trebuie să fie. **Neguțătoriți cu virtuțile**. Împărțiți darurile harului celor ce le cer, călăuzindu-vă după următorul exemplu: o lumânare aprinsă nu își pierde din lumină dacă din ea se aprinde alta. Dacă aceasta este proprietatea focului pământesc, ce să zicem de focul harului Sfântului Duh? Bogăția pământescă împărțită se împuținează. Bogăția cerească a harului se înmulțește la cel ce o împarte. A spus lucrul acesta Însuși Domnul în convorbirea cu samarineanca: “Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăși; dar cel care va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac, ci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă care curge spre viață veșnică” (Ioan 4, 13-14).

Sursa: **Sfântul Serafim de Sarov**, *Scopul vieții creștine*, Editura Egumenița, pp. 30-32